

Inleiding tot de Chinese kalender

Fragment of a Chinese calendar grid showing dates, lunar months, and solar terms.

Chou 成王 19 19	己卯 庚辰 辛巳 壬午 癸未 甲申 乙酉 丙戌 丁亥	一 二 三 四 五 六 七 八 九 十 十一 十二	癸巳 壬辰 辛卯 庚寅 己丑	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11	1 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11	132 4752 4762 4781 4811 4840 4870 4899 4929 4958 4988 5017 5047 5076	2998 18 3627 1085	周 Chou 成王 19 20 20 20	丙辰 ping-ch'en 戊子 己丑 庚寅 辛卯 壬辰 癸巳 甲午 乙未 丙申 丁酉 戊戌 己亥	正 二 三 四 五 六 七 八 九 十 十一 十二	己未 庚辰 戊午 丁巳 丙辰 乙卯 甲寅 癸丑	12 11 11 8 7 6 5 4 3 2 1 1 1	12 11 132 1 1 5 2 8 51 3 8 515 4 7 515 5 7 522 6 5 528 7 5 528 8 3 531 9 2 534 10 1 537 11 29 540 5431 5460
1084	庚子	正 二 三 四 五 六 七 八 九 十 十一 十二	癸未 壬午 辛巳 庚辰 己卯 戊寅 丁丑	12 1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 1 1 27 2 26 3 27 4 26 5 25 6 24 7 24 8 22 9 21	132 5490 5493 5519 5549 5578 5608 5637 5667 5697 5727	2996 1083	周 Chou 成王 20 20	戊午 wu-wu 壬子	正 二 三 四	丁丑 辛卯 丁未 丙午	12 1 1 1	132 5844

Inleiding tot de klassieke Chinese kalender

Hoewel China officieel de internationale (gregoriaanse) kalender volgt, gebruikt men in het dagelijks leven - en zeker voor belangrijke sociale gebeurtenissen als geboorte, huwelijk en begrafenissen - nog steeds de klassieke Chinese kalender. Daarnaast wordt deze veelvuldig gebruikt in almanakken en in allerlei boekjes over astrologie.

De westerse kalender is tot stand gekomen door zo zorgvuldig mogelijk de beweging van de aarde om de zon te berekenen; de klassieke Chinese kalender heeft niet alleen de beweging van de aarde om de zon als basis, maar houdt ook rekening met de beweging van de maan om de aarde. Daarnaast is de Chinese kalender ook veel ouder dan de westerse: ons systeem is nog geen 450 jaar oud en het Chinese systeem begon - volgens de traditie - in het jaar 2637 vóór Christus!

Van de alleroudste geschiedenis van China is veel verloren gegaan en opgravingen zullen ons hopelijk in de komende eeuwen meer duidelijkheid verschaffen, maar we weten in ieder geval zeker dat het systeem in de Shang-dynastie (1751 - 1398 voor Christus) al in gebruik was.

Het Chinese Nieuwjaar valt niet, zoals bij ons, op 1 januari om 00:00 uur, maar begint op het moment dat het - na midwinter - voor de tweede keer nieuwe maan is. Daarom valt het elk jaar op een andere datum (en tijdstip), gewoonlijk ergens tussen 20 januari en 20 februari.

De Chinese kalender kent geen 'eeuwen', maar werkt met cycli van 60 jaar en een Chinees schrikkeljaar wordt niet gecreëerd door het toevoegen van één dag aan een normaal jaar van 365 dagen, maar door de toevoeging van een hele extra maand aan een jaar met twaalf maanden.

De Chinese maanden worden gewoonlijk genummerd en zo kan het gebeuren dat 'maand vijf' dus ineens gevolgd wordt door 'schrikkelmaand vijf'.

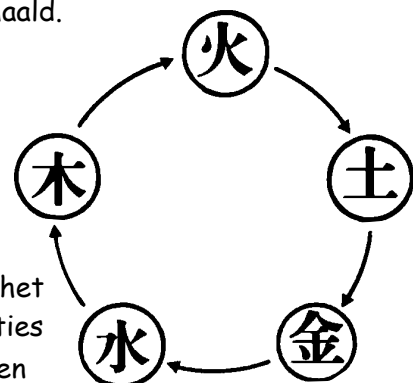
Om ergens een datering aan te geven, gebruikte men meestal het 'zoveelste' regeringsjaar van een vorst of een regime.

In dit artikel willen we iets dieper ingaan op de cyclus van 60 die overigens niet alleen voor het doortellen van de jaren gebruikt wordt, maar ook gekoppeld is aan maanden, dagen en uren. Als radertjes in een horloge draaien deze cycli al duizenden jaren in perfecte harmonie en - naar het zich laat aanzien - is het systeem voorlopig nog niet achterhaald.

Hoe werd deze cyclus van zestig gevormd?

Men gebruikte hiervoor twaalf karakters, die bekend staan als de twaalf 'Aardse Takken', en combineerde ze met de vijf Elementen: Hout, Vuur, Aarde, Metaal en Water.

Het begrip 'element' en het feit dat we dit liever met een hoofdletter schrijven, verdient enige toelichting: eigenlijk gaat het hier niet om elementen zoals wij die kennen, maar om manifestaties van de kosmische energie die Chi 氣 [qi 气] genoemd wordt (tussen vierkante haakjes staan de Pinyintranscripties, c.q. de vereenvoudigde karakters).

Volgens de Chinezen kende elk van deze manifestatievormen een Yang- en een Yinvariant (over de begrippen Yang en Yin valt veel te schrijven, maar laten we hier volstaan met de volgende toelichting: Yang is de expansieve, aanzwellende vorm en Yin is de indammende, afnemende vorm).

Op deze manier kwam men aan tien energievormen die de 'Hemelse Wortels' werden genoemd:

Het Element Hout	木	→	甲	Yang Hout en	己	Yin Hout
Het Element Vuur	火	→	丙	Yang Vuur en	丁	Yin Vuur
Het Element Aarde	土	→	戊	Yang Aarde en	己	Yin Aarde
Het Element Metaal	金	→	庚	Yang Metaal en	辛	Yin Metaal
Het Element Water	水	→	壬	Yang Water en	癸	Yin Water

Men had ook vastgesteld dat de twaalf Aardse Takken ieder een Yang- dan wel een Yinwaarde van zichzelf hadden en dat een Yang-tak zich alleen maar met een Yang-vorm van een Element kon verbinden (zie ook de tabel op pagina 6).

Voor het gewone volk was dit echter een ingewikkeld en moeilijk te onthouden systeem. Door aan elk van de twaalf Aardse Takken een dier van de Chinese dierenriem te koppelen werd het allemaal een stuk eenvoudiger:

Rat, als dier:	鼠	Shu	Aardse Tak:	子
Os, als dier:	牛	Niu	Aardse Tak:	丑
Tijger, als dier:	虎	Hu	Aardse Tak:	寅
Konijn, als dier:	兔	Tu	Aardse Tak:	卯
Draak, als dier:	龍 [龙]	Lung [Long]	Aardse Tak:	辰
Slang, als dier:	蛇	She	Aardse Tak:	巳
Paard, als dier:	馬 [马]	Ma	Aardse Tak:	午
Geit, als dier:	羊	Yang	Aardse Tak:	未
Aap, als dier:	猴	Hou	Aardse Tak:	申
Haan, als dier:	雞 [鸡]	Chi [Ji]	Aardse Tak:	酉
Hond, als dier:	狗 of 犬	Kou [Gou] of Ch'uan [Quan]	Aardse Tak:	戌
Zwijn, als dier:	豬 [猪]	Chu [Zhu]	Aardse Tak:	亥

In China is het overigens nog steeds gebruikelijk om het 'dier' (eerste kolom) te noemen als men gevraagd wordt naar zijn/haar sterrenbeeld.

In de onderstaande tabel kunt u zelf opzoeken welk dier u bent:

Zoek eerst uw geboortjaar op, en kijk welk dier daar achter staat. Bent u geboren vóór de genoemde datum, dan bent u volgens de Chinese tijdrekening geboren in het voorafgaande jaar, en is dat ook 'uw' dier.

Voorbeeld: u bent geboren op 31 januari 1975. U ziet dat 1975 in de tabel als het jaar van het Konijn vermeld staat, maar dit jaar begon pas op 11 februari (eerst de dag, dan de maand waarop

het nieuwe jaar begint) en u bent dus geen Konijn, maar een Tijger, het dier van 1974. Als u geboren bent op de nieuwjaarsdatum in de tabel, dan is het ook belangrijk om te kijken naar de tijd waarop het jaar begon. Bent u geboren vóór de genoemde tijd, dan valt u nog onder het voorgaande jaar. De tijd die genoemd staat is Greenwich Mean Time; bent u geboren in Nederland dan was het hier al een uur later, maar bent u geboren in Suriname dan moet u er weer drie uur van af trekken. In Chinese tabellen wordt soms de volgende dag als 'nieuwjaarsdag' genoemd; dit is het gevolg van het werken met tijdzones.

Jaar	Datum	Tijd	Dier	Element	Jaar	Datum	Tijd	Dier	Element
1864	07.02	18:10	Rat	Hout	1909	22.01	00:12	Haan	Aarde
1865	27.01	09:31	Os	Hout	1910	10.02	01:13	Hond	Metaal
1866	15.02	10:13	Tijger	Vuur	1911	30.01	09:45	Zwijn	Metaal
1867	04.02	18:16	Konijn	Vuur	1912	18.02	05:44	Rat	Water
1868	24.01	19:18	Draak	Aarde	1913	06.02	05:22	Os	Water
1869	11.02	13:54	Slang	Aarde	1914	26.01	06:34	Tijger	Hout
1870	31.01	15:41	Paard	Metaal	1915	14.02	04:31	Konijn	Hout
1871	19.02	13:49	Geit	Metaal	1916	03.02	16:06	Draak	Vuur
1872	09.02	01:52	Aap	Water	1917	23.01	07:40	Slang	Vuur
1873	28.01	17:27	Haan	Water	1918	11.02	10:05	Paard	Aarde
1874	16.02	19:15	Hond	Hout	1919	31.01	23:07	Geit	Aarde
1875	06.02	07:55	Zwijn	Hout	1920	19.02	21:35	Aap	Metaal
1876	26.01	13:42	Rat	Vuur	1921	08.02	00:37	Haan	Metaal
1877	13.02	08:59	Os	Vuur	1922	27.01	23:48	Hond	Water
1878	02.02	08:17	Tijger	Aarde	1923	15.02	19:07	Zwijn	Water
1879	22.01	11:51	Konijn	Aarde	1924	05.02	01:39	Rat	Hout
1880	10.02	11:18	Draak	Metaal	1925	24.01	14:45	Os	Hout
1881	30.01	00:48	Slang	Metaal	1926	12.02	17:21	Tijger	Vuur
1882	18.02	02:50	Paard	Water	1927	02.02	08:55	Konijn	Vuur
1883	07.02	18:10	Geit	Water	1928	22.01	20:19	Draak	Aarde
1884	28.01	05:02	Aap	Hout	1929	09.02	17:55	Slang	Aarde
1885	15.02	02:22	Haan	Hout	1930	29.01	19:08	Paard	Metaal
1886	04.02	03:14	Hond	Vuur	1931	17.02	13:11	Geit	Metaal
1887	24.01	03:01	Zwijn	Vuur	1932	06.02	14:45	Aap	Water
1888	11.02	23:53	Rat	Aarde	1933	25.01	23:20	Haan	Water
1889	31.01	09:11	Os	Aarde	1934	14.02	00:44	Hond	Hout
1890	20.02	23:49	Tijger	Metaal	1935	03.02	16:28	Zwijn	Hout
1891	09.02	02:12	Konijn	Metaal	1936	24.01	07:18	Rat	Vuur
1892	29.01	16:38	Draak	Water	1937	11.02	07:35	Os	Vuur
1893	16.02	16:17	Slang	Water	1938	31.01	13:35	Tijger	Aarde
1894	05.02	21:44	Paard	Hout	1939	19.02	08:28	Konijn	Aarde
1895	25.01	21:27	Geit	Hout	1940	08.02	07:45	Draak	Metaal
1896	13.02	16:12	Aap	Vuur	1941	27.01	11:03	Slang	Metaal
1897	01.02	20:13	Haan	Vuur	1942	15.02	10:04	Paard	Water
1898	22.01	07:25	Hond	Aarde	1943	04.02	23:30	Geit	Water
1899	10.02	09:32	Zwijn	Aarde	1944	25.01	15:25	Aap	Hout
1900	31.01	01:21	Rat	Metaal	1945	12.02	17:34	Haan	Hout
1901	19.02	02:45	Os	Metaal	1946	02.02	04:44	Hond	Vuur
1902	08.02	13:21	Tijger	Water	1947	22.01	08:35	Zwijn	Vuur
1903	28.01	16:38	Konijn	Water	1948	10.02	03:02	Rat	Aarde
1904	16.02	11:04	Draak	Hout	1949	29.01	02:42	Os	Aarde
1905	04.02	11:06	Slang	Hout	1950	16.02	22:53	Tijger	Metaal
1906	24.01	17:10	Paard	Vuur	1951	06.02	07:55	Konijn	Metaal
1907	12.02	17:43	Geit	Vuur	1952	26.01	22:27	Draak	Water
1908	02.02	08:36	Aap	Aarde	1953	14.02	01:11	Slang	Water

Jaar	Datum	Tijd	Dier	Element
1954	03.02	15:56	Paard	Hout
1955	24.01	01:07	Geit	Hout
1956	11.02	21:38	Aap	Vuur
1957	30.01	21:25	Haan	Vuur
1958	18.02	15:39	Hond	Aarde
1959	07.02	19:23	Zwijn	Aarde
1960	28.01	06:15	Rat	Metaal
1961	15.02	08:11	Os	Metaal
1962	05.02	00:11	Tijger	Water
1963	25.01	13:43	Konijn	Water
1964	13.02	13:02	Draak	Hout
1965	01.02	16:36	Slang	Hout
1966	21.01	15:47	Paard	Vuur
1967	09.02	10:44	Geit	Vuur
1968	29.01	16:30	Aap	Aarde
1969	16.02	16:26	Haan	Aarde
1970	06.02	07:13	Hond	Metaal
1971	26.01	22:56	Zwijn	Metaal
1972	15.02	00:30	Rat	Water
1973	03.02	09:23	Os	Water
1974	23.01	11:03	Tijger	Hout
1975	11.02	05:17	Konijn	Hout
1976	31.01	06:21	Draak	Vuur
1977	18.02	03:38	Slang	Vuur
1978	07.02	14:55	Paard	Aarde
1979	28.01	06:20	Geit	Aarde
1980	16.02	08:52	Aap	Metaal
1981	04.02	22:15	Haan	Metaal
1982	25.01	04:57	Hond	Water
1983	13.02	00:33	Zwijn	Water
1984	01.02	23:47	Rat	Hout
1985	19.02	18:44	Os	Hout
1986	09.02	00:57	Tijger	Vuur
1987	29.01	13:46	Konijn	Vuur
1988	17.02	15:55	Draak	Aarde
1989	06.02	07:38	Slang	Aarde

Jaar	Datum	Tijd	Dier	Element
1990	26.01	19:21	Paard	Metaal
1991	14.02	17:33	Geit	Metaal
1992	02.02	19:00	Aap	Water
1993	22.01	18:28	Haan	Water
1994	10.02	14:31	Hond	Hout
1995	30.01	22:49	Zwijn	Hout
1996	18.02	23:31	Rat	Vuur
1997	07.02	15:07	Os	Vuur
1998	28.01	06:02	Tijger	Aarde
1999	16.02	06:40	Konijn	Aarde
2000	05.02	13:04	Draak	Metaal
2001	24.01	13:08	Slang	Metaal
2002	12.02	07:42	Paard	Water
2003	01.02	10:50	Geit	Water
2004	21.01	21:07	Aap	Hout
2005	08.02	22:29	Haan	Hout
2006	29.01	14:16	Hond	Vuur
2007	17.02	16:15	Zwijn	Vuur
2008	07.02	03:45	Rat	Aarde
2009	26.01	07:56	Os	Aarde
2010	14.02	02:52	Tijger	Metaal
2011	03.02	02:32	Konijn	Metaal
2012	23.01	07:41	Draak	Water
2013	10.02	07:22	Slang	Water
2014	30.01	21:40	Paard	Hout
2015	18.02	23:48	Geit	Hout
2016	08.02	14:40	Aap	Vuur
2017	28.01	00:08	Haan	Vuur
2018	15.02	21:06	Hond	Aarde
2019	04.02	21:05	Zwijn	Aarde
2020	24.01	21:43	Rat	Metaal
2021	11.02	19:07	Os	Metaal
2022	01.02	05:47	Tijger	Water
2023	21.01	20:54	Konijn	Water
2024	09.02	23:00	Draak	Hout
2025	29.01	12:37	Slang	Hout
2026	17.02	12:02	Paard	Vuur
2027	06.02	15:57	Geit	Vuur
2028	26.01	15:14	Aap	Aarde
2029	13.02	10:33	Haan	Aarde
2030	02.02	16:09	Hond	Metaal
2031	23.01	04:32	Zwijn	Metaal
2032	11.02	06:25	Rat	Water
2033	30.01	22:01	Os	Water
2034	18.02	23:11	Tijger	Hout
2035	08.02	08:23	Konijn	Hout
2036	28.01	10:18	Draak	Vuur
2037	15.02	04:55	Slang	Vuur
2038	04.02	05:53	Paard	Aarde
2039	24.01	13:37	Geit	Aarde
2040	12.02	14:26	Aap	Metaal
2041	01.02	05:44	Haan	Metaal
2042	21.01	20:43	Hond	Water
2043	09.02	21:09	Zwijn	Water

Overigens bestaat een uur in de Chinese tijdrekening niet uit 60 maar uit 120 minuten:

Het uur van de Rat
loopt van 23:00 tot 01:00 uur

Het uur van de Os
van 01:00 tot 03:00 uur

Het uur van de Tijger
van 03:00 tot 05:00 uur

Het uur van het Konijn
loopt van 05:00 tot 07:00 uur

Het uur van de Draak
van 07:00 tot 09:00 uur

Het uur van de Slang
van 09:00 tot 11:00 uur

Het uur van het Paard
loopt van 11:00 tot 13:00 uur

Het uur van het Geit
van 13:00 tot 15:00 uur

Het uur van de Aap
van 15:00 tot 17:00 uur

Het uur van de Haan
loopt van 17:00 tot 19:00 uur

Het uur van de Hond
van 19:00 tot 21:00 uur

Het uur van het Zwijn
van 21:00 tot 23:00 uur

Voor de volledigheid geven we u nog het complete schema van Hemelse Wortels en Aardse Takken (in deze tabel wordt Yang 陽 [陽] aangegeven met '+' en Yin 陰 [陰] met '-');

					Hout 木		Vuur 火		Aarde 土		Metaal 金		Water 水	
					Chia	I	Ping	Ting	Wu	Chi	Keng	Hsin	Jen	Kuei
					-	+	-	-	+	-	+	-	+	-
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					甲	乙	丙	丁	戊	己	庚	辛	壬	癸
Rat	Tze	1	+	子	1		13		25		37		49	
Os	Chou	2	-	丑		2		14		26		38		50
Tijger	Yin	3	+	寅	51		3		15		27		39	
Konijn	Mao	4	-	卯		52		4		16		28		40
Draak	Chen	5	+	辰	41		53		5		17		29	
Slang	Szu	6	-	巳		42		54		6		18		30
Paard	Wu	7	+	午	31		43		55		7		19	
Geit	Wei	8	-	未		32		44		56		8		20
Aap	Shen	9	+	申	21		33		45		57		9	
Haan	Yu	10	-	酉		22		34		46		58		10
Hond	Hsu	11	+	戌	11		23		35		47		59	
Zwijn	Hai	12	-	亥		12		24		36		48		60

Zoals gezegd, kunnen Yang-dieren zich alleen maar hechten aan een Element in een Yang-vorm en Yin-dieren zijn gebonden aan de Yin-vorm van een Element. Yin-dieren zijn: Os, Konijn, Slang, Geit, Haan en Zwijn; alle dieren die volgens de oude Chinezen in, op of onder het huis aanwezig mochten zijn.

De combinatie 甲子 (Yang Hout - Rat) kan dus wel, maar 甲亥 (Yang Hout - Zwijn) dus niet.

Voorbeeld: u bent geboren in 1976 en u wilt een tatoeage laten zetten dan is 龍 (Draak) natuurlijk erg mooi, maar pas op dat u zich niet de combinatie 火龍 (Vuur-Draak) laat aanpraten want het eerste karakter wordt echt alleen gebruikt om vuur - zoals wij dat kennen - aan te geven en het tweede karakter is het karakter voor Draak uit de serie 'dieren'. Als u door middel van de tatoeage wilt duidelijk maken dat u een Vuur-Draak bent dan is 丙辰 de enig juiste combinatie (zie tabel hierboven). Zoals u ziet, is het gebruikelijk om eerst het Element (Hemelse Wortel) en dan het karakter van de Aardse Tak op te schrijven.

